

Jozef test zijn broers

Dit is de zevende Bijbelstudie over Jozef. Je kunt de eerste zes Bijbelstudies vinden op www.febebijbelstudies.nl/archief. Maar je kunt deze Bijbelstudie door de achtergrondinformatie ook op zich staand gebruiken.

Voordat we beginnen met de Bijbelstudie, eerst wat achtergrondinformatie:

Jozef is geboren in Haran en emigreerde, toen hij een jaar of 6 was, naar Kanaän, het land waar zijn vader vandaan kwam. Hiervoor moest hij met het gezin waar hij in geboren is zo'n 800 kilometer lopen. Toen ze in Kanaän aankwamen stierf zijn moeder tijdens de geboorte van zijn broertje Benjamin. Jozef heeft ook 10 oudere halfbroers en een halfzus. Maar zijn broers hebben een hekel aan hem omdat ze zien dat vader Jakob veel van Jozef houdt.

De broers zijn jaloers en vinden het ook irritant dat Jozef vertelt dat hij droomt dat iedereen voor hem buigt. Spottend noemen ze hem daarom 'de meesterdromer'. Op een dag, als de broers de kudde weiden, zien ze Jozef in de verte aankomen. Hij valt op door zijn kleurige jas.

Als Jozef bij zijn broers aankomt, grijpen ze hem. Ze trekken hem zijn jas uit en ze gooien hem in een put. Dan zien ze een karavaan aankomen, het zijn Ismaëlieten die handelswaar naar Egypte brengen. Ze trekken Jozef uit de put en verkopen hem aan de handelaars. Die nemen Jozef mee en verkopen hem in Egypte aan Potifar. Bij Potifar maakt Jozef promotie omdat God alles zegent wat hij doet. Al gauw bestuurt hij heel Potifars huishouden. Maar Potifars vrouw wil hem verleiden. Als Jozef hier niet op ingaat draait ze het verhaal om; ze zegt dat Jozef haar wilde verleiden. Potifar wordt woedend en gooit hem in de gevangenis.

In de gevangenis merkt Jozef dat God nog steeds bij hem is. De gevangenenbewaarder laat Jozef steeds meer klusjes doen. Zo komt hij ook bij andere gevangenen. Op een dag vertellen twee gevangenen, de schenker en de bakker van de Farao, dat ze allebei een droom hebben gehad. Jozef luistert naar hen en God laat Jozef zien wat die dromen betekenen. Jozef vertelt het hen en vraagt aan de schenker of hij aan hem wil denken als hij weer vrij is. Na drie dagen komt de uitleg van Jozef uit; ze worden allebei uit de gevangenis gehaald; de schenker krijgt zijn baan terug en de bakker wordt opgehangen. Maar helaas vergeet de schenker dat hij gratie voor Jozef aan de Farao zou vragen.

Na twee jaren krijgt de Farao van Egypte 2 dromen die hem enorm bezighouden. Maar er is niemand in heel Egypte die weet wat deze dromen betekenen. Dan herinnert de schenker zich Jozef. Jozef wordt uit de gevangenis gehaald en God openbaart aan Jozef wat deze dromen betekenen. Hij vertelt: "er komen 7 jaren van overvloed, daarna komen er 7 jaren van hongersnood. U moet een wijze man aanstellen Farao, die in de jaren van overvloed graan opslaat voor de slechte jaren die daarna komen." "Jij moet die man zijn, Jozef!" zegt Farao, en zo wordt Jozef de onderkoning van Egypte. In de 7 jaren van overvloed groeit er zoveel dat het niet meer te tellen is. Jozef laat het opslaan in schuren. Dan breken de jaren van hongersnood aan, niet alleen in Egypte maar ook in de landen eromheen.

Ook in Kanaän is er hongersnood. Vader Jakob hoort dat er in Egypte voedsel te koop is en stuurt zijn zonen er naar toe. Behalve Benjamin, hij mag niet mee. De broers komen in Egypte

voor de onderkoning te staan, ze buigen diep voor hem. Ze herkennen hem niet, want het is Jozef die op de troon zit. Maar Jozef herkent hen wel. Hij zegt boos: "Wat doen jullie hier, zijn jullie spionnen om te kijken hoe jullie ons aan kunnen vallen?" De broers schrikken en zeggen "Nee meneer, we zijn eerlijke mannen, we komen voedsel kopen voor onze gezinnen."

Jozef hoort hen uit en komt er achter dat zijn vader nog leeft en dat Benjamin niet mee mocht. Maar hij wil hem zó graag weer zien. Daarom moet Simeon achterblijven, hij mag niet mee terug als de broers weer naar huis gaan.

Zullen ze terugkomen? En zal Benjamin er dan bij zijn?

We lezen uit de Bijbel (Herziene Staten Vertaling):

Genesis 43:1 en 2

1 Maar de honger bleef zwaar in het land. 2 En het gebeurde, toen zij het koren dat zij uit Egypte meegebracht hadden, opgegeten hadden, dat hun vader tegen hen zei: Keer terug en koop voor ons wat voedsel. 3 Toen zei Juda tegen hem: Die man heeft ons nadrukkelijk verzekerd: U zult mij niet meer onder ogen komen, tenzij uw broer bij u is.

Genesis 43:15 en 16

15 De mannen namen dat geschenk en een dubbel bedrag aan geld met zich mee, en Benjamin. Zij stonden op, trokken naar Egypte en stonden voor Jozef. 16 Toen Jozef Benjamin bij hen zag, zei hij tegen degene die over zijn huis ging: Breng deze mannen naar mijn huis, slacht vee en bereid het, want deze mannen zullen vanmiddag met mij eten.

Genesis 43: 26-34

26 Toen Jozef thuisgekomen was, brachten zij het geschenk dat zij voor hem bij zich hadden, het huis binnen en zij bogen zich voor hem ter aarde. 27 Hij vroeg hun naar hun welstand en zei: Gaat het goed met uw vader, de oude man, over wie u gesproken hebt? Leeft hij nog? 28 En zij zeiden: Het gaat goed met uw dienaar, onze vader; hij leeft nog. Toen knielden zij en bogen zich neer. 29 Hij sloeg zijn ogen op en zag Benjamin, zijn broer, de zoon van zijn moeder, en zei: Is dit uw jongste broer, over wie u met mij gesproken hebt? Daarna zei hij: Mijn zoon, God zij u genadig. 30 Jozef haastte zich, want zijn medelijden werd opgewekt vanwege zijn broer. Hij wilde huilen, en daarom ging hij een kamer binnen en hilde daar. 31 Daarna waste hij zijn gezicht en kwam naar buiten. Hij bedwong zich en zei: Dien het voedsel op. 32 Zij dienden op: voor hem apart, voor hen apart en voor de Egyptenaren die met hem aten apart. De Egyptenaren mogen namelijk niet samen met de Hebreëen de maaltijd gebruiken, omdat dat voor de Egyptenaren een gruwel is. 33 Zij zaten vóór hem: de eerstgeborene overeenkomstig zijn eerstgeboorterecht en de jongste overeenkomstig zijn jeugd, zodat de mannen onder elkaar verbijsterd waren. 34 En hij liet hun van de gerechten brengen die vóór hem stonden, maar het gerecht van Benjamin was vijf keer groter dan dat van hen allen. Zij dronken en werden dronken met hem.

Genesis 44

1 Hij gebod degene die over zijn huis ging: Vul de zakken van deze mannen met voedsel, zoveel als ze kunnen dragen, en stop ieders geld boven in zijn zak. 2 En mijn beker, de

zilveren beker, moet u boven in de zak van de jongste leggen, samen met het geld voor zijn koren. Hij handelde in overeenstemming met de woorden van Jozef, die hij gesproken had. 3 's Morgens, toen het licht werd, liet men de mannen gaan, hen en hun ezels. 4 Zij waren de stad uitgegaan en nog niet ver gekomen, toen Jozef tegen hem die over zijn huis ging, zei: Sta op en achtervolg die mannen. Als u ze ingehaald hebt, moet u tegen hen zeggen: Waarom hebt u kwaad voor goed vergolden? 5 Is dit niet de beker waaruit mijn heer drinkt en waarmee hij dingen met zekerheid kan waarnemen? U hebt slecht gehandeld met wat u gedaan hebt. 6 En hij haalde hen in en sprak deze woorden tot hen. 7 Zij zeiden tegen hem: Waarom spreekt mijn heer zulke woorden? Er is geen sprake van dat uw dienaren zoiets zouden doen! 8 Zie, het geld dat wij boven in onze zakken vonden, hebben wij uit het land Kanaän naar u teruggebracht! Waarom zouden wij dan zilver of goud stelen uit het huis van uw heer? 9 Degene van uw dienaren bij wie de beker gevonden wordt, moet sterven; bovendien zullen wij dan zelf slaven van mijn heer worden. 10 Daarop zei hij: Welnu dan, overeenkomstig uw woorden, zo zal het zijn. Degene bij wie hij gevonden wordt, zal mijn slaaf zijn, terwijl ú onschuldig zult zijn. 11 Zij haastten zich en ieder zette zijn zak op de grond, en ieder opende zijn zak. 12 En hij doorzocht ze, beginnend bij de oudste en eindigend bij de jongste; en de beker werd gevonden in de zak van Benjamin. 13 Toen scheurden zij hun kleren. Ieder laadde alles weer op zijn ezel en zij keerden terug naar de stad. 14 En Juda kwam met zijn broers in het huis van Jozef, die daar nog aanwezig was, en zij wierpen zich voor hem op de grond. 15 Jozef zei tegen hen: Wat is dit voor een daad die u verricht hebt? Weet u niet dat een man als ik zoiets met zekerheid kan waarnemen? 16 Toen zei Juda: Wat zullen wij tegen mijn heer zeggen? Wat zullen wij spreken? Waarmee kunnen wij ons rechtvaardigen? God heeft de misdaad van uw dienaren aan het licht gebracht. Zie, wij zullen slaven van mijn heer zijn, zowel wij als hij bij wie de beker gevonden is. 17 Maar hij zei: Er is geen sprake van dat ik zoiets zou doen! De man bij wie de beker gevonden is, zal mijn slaaf zijn, maar u, trek in vrede naar uw vader. 18 Toen trad Juda op hem toe en zei: Och, mijn heer, laat uw dienaar toch een woord ten aanhoren van mijn heer mogen spreken, en ontsteek niet in woede tegen uw dienaar, want u bent als de farao. 19 Mijn heer heeft aan zijn dienaren gevraagd: Hebt u nog een vader of een broer? 20 Toen hebben wij tegen mijn heer gezegd: Wij hebben een oude vader, en die heeft een kind van zijn ouderdom, de jongste. Zijn broer is dood, en hij is als enig kind van zijn moeder overgebleven, en zijn vader heeft hem lief. 21 Toen hebt u tegen uw dienaren gezegd: Breng hem naar mij toe, zodat ik mijn oog op hem kan slaan. 22 Wij zeiden toen tegen mijn heer: De jongen kan zijn vader niet verlaten, want als hij zijn vader verlaat, zal deze sterven. 23 Toen zei u tegen uw dienaren: Als uw jongste broer niet met u meetrekt, mag u mij niet meer onder ogen komen. 24 En het gebeurde, toen wij naar uw dienaar, mijn vader, getrokken waren en wij hem de woorden van mijn heer verteld hadden, 25 en onze vader zei: Keer terug, koop wat voedsel voor ons, 26 dat wij zeiden: Wij kunnen daar niet heentrekken. Alleen als onze jongste broer bij ons is, zullen wij gaan, want wij mogen die man niet meer onder ogen komen als onze jongste broer niet bij ons is. 27 Toen zei uw dienaar, mijn vader, tegen ons: Jullie weten dat mijn vrouw mij twee zonen geboort heeft. 28 De ene is bij mij weggegaan, en ik heb gezegd: Hij is vast en zeker verscheurd; ik heb hem tot nu toe niet teruggezien. 29 Als jullie nu ook deze zoon van mij afnemen en hem een ongeluk overkomt, dan zullen jullie mijn grijze haar van ellende in het graf laten neerdalen. 30 En nu, als ik bij uw dienaar, mijn vader, terugkom zonder dat de jongen bij ons is – want hij is met hart en ziel aan hem verbonden – 31 dan zal het gebeuren dat hij zal sterven als hij ziet dat de jongen er niet bij is. Dan zullen uw dienaren het grijze haar van uw dienaar, onze vader, met verdriet in het graf doen neerdalen. 32 Uw dienaar heeft zich namelijk bij mijn vader borg

gesteld voor de jongen, door te zeggen: Als ik hem niet bij u terugbreng, dan sta ik alle dagen bij mijn vader in de schuld. 33 En nu, laat uw dienaar toch in plaats van deze jongen de slaaf van mijn heer blijven, en laat de jongen met zijn broers gaan. 34 Hoe zou ik immers bij mijn vader terug kunnen keren, als de jongen niet bij mij is? Anders zou ik de ellende moeten zien die mijn vader zal treffen.

Genesis 45:1-7

1 Toen kon Jozef zich niet meer bedwingen voor allen die bij hem stonden, en hij riep: Laat iedereen van mij weggaan. Er stond niemand bij hem, toen Jozef zich aan zijn broers bekendmaakte. 2 Hij huilde zo luid dat de Egyptenaren en het huis van de farao het hoorden. 3 Jozef zei tegen zijn broers: Ik ben Jozef! Leeft mijn vader nog? Maar zijn broers waren niet in staat om hem antwoord te geven, want zij waren door schrik voor hem overmand. 4 Jozef zei tegen zijn broers: Kom toch dichterbij me! En zij kwamen dichterbij. Toen zei hij: Ik ben Jozef, jullie broer, die jullie naar Egypte verkocht hebben. 5 Maar nu, wees niet bedroefd en laat jullie ogen niet in toorn ontvlammen omdat jullie mij hiernaartoe hebben verkocht, want God heeft mij vóór jullie uit gezonden tot behoud van jullie leven. 6 Deze twee jaren is er immers honger geweest in het midden van het land, en er komen nog vijf jaren waarin er geen ploegen of oogsten zal zijn. 7 God heeft mij vóór jullie uit gezonden, om voor jullie een overblijfsel veilig te stellen op aarde, en jullie door een grote uitredding in leven te houden.

Uitleg

Het is al een tijd terug dat de broers in Egypte waren om voedsel te kopen voor hun gezinnen. Maar hun voorraad is bijna op. Vader zegt: “ga weer naar Egypte, maar Benjamin blijft thuis.” De broers weten echter dat ze zonder Benjamin niet aan hoeven te komen bij de onderkoning. Simeon moest zelfs achterblijven tot ze terugkomen met Benjamin.

Dan zegt vader: “Goed dan, ga maar.”

Juda zegt: “Ik zal borg staan voor Benjamin, vader!”

Ze nemen geschenken mee en ook dubbel geld. Want het geld dat ze de vorige keer betaald hadden, lag wonderlijk genoeg weer bovenin hun zakken met voedsel.

In Egypte is Jozef als onderkoning druk bezig om de hongersnood te managen.

Het was fijn om zijn broers weer te zien. Maar hij vraagt zich af of ze nog steeds zo gemeen zijn als vroeger. En hoe zullen ze zijn broertje Benjamin behandelen?

Hij had ze eigenlijk al wel weer terug verwacht.

Jozef maakt een plan. Het plan begint met een feestmaal.

En dan, op een dag, staan de broers weer voor zijn troon.

De broers worden door een dienaar meegenomen naar het paleis. Ook Simeon komt er weer bij. Als Jozef die middag thuiskomt geven ze hem de geschenken, ze buigen diep voor hem. Jozef heeft ongetwijfeld terug gedacht aan de dromen die hij als kind had: de schoven bogen voor zijn schoof en de zon, maan en 11 sterren bogen voor hem.

Jozef vraagt via een tolk hoe het met hen en hun vader gaat. Dan kijkt hij naar Benjamin. "Is dat de jongste broer?" vraagt hij. "Ja."

Het is al ruim 20 jaar geleden dat jij Benjamin zag, het was toen nog maar een jongen.

Het ontroert hem, daarom loopt hij weg om in een andere ruimte te huilen.

Als Jozef terugkomt gaan ze aan tafel, de broers worden aan tafel gezet op volgorde van hun leeftijd. Dat is vreemd!

Ze krijgen een heerlijk feestmaal voorgezet. Wat een luxe in deze tijd van hongersnood!

En Benjamin krijgt wel 5x zoveel eten als de rest.

Ze eten, drinken, genieten en ... aan het einde van de avond zijn ze allemaal dronken.

Jozef had kunnen zeggen: "Ik ben het: Jozef! Wat fijn hè, dat we allemaal weer samen zijn!"

Maar dat doet hij niet, hij blijft bij zijn plan.

De volgende dag vertrekken de broers met Simeon en Benjamin weer naar huis. Het was zó anders gegaan dan ze hadden gedacht. Wat een fijne dag was het gisteren. En ze hebben weer veel voedsel meegekregen voor hun gezinnen.

Als ze al even onderweg zijn, komt de dienaar van de onderkoning achter hen aan. Ze stoppen. "Waarom hebben jullie mijn heer zo slecht behandeld terwijl hij zo goed voor jullie was?" vraagt hij boos. "Waarom hebben jullie zijn beker gestolen?"

De broers schrikken. "Zoiets zouden we nooit doen! We zijn eerlijke mannen. We hebben zelfs het geld dat in onze zakken lag weer mee terug genomen om nu dubbel te betalen."

"Als u de beker bij iemand vindt, zal diegene gedood worden en de anderen zullen uw slaven worden." Zo zeker zijn ze van hun zaak.

De dienaar zegt: "Degene bij wie ik de beker vind, die zal slaaf worden en de anderen zullen vrij zijn." Alle zakken worden van de ezels gehaald. Hij begint de zakken met voedsel te doorzoeken, hij begint bij zak van de oudste broer.

Dan, in de allerlaatste zak van Benjamin, vindt de dienaar de beker. Die heeft Benjamin niet gestolen, Jozef heeft dit laten doen om te kijken hoe de broers zouden reageren.

Wat schrikken de broers! Ze scheuren hun kleren, als teken van angst en droefheid.

Ontdaan gaan ze terug naar de onderkoning die woedend op hen staat te wachten.

Ze werpen zich voor Jozef op de grond.

Juda zegt: "Wat zullen we zeggen heer? Hoe kunnen we bewijzen dat we onschuldig zijn?"

Het is God die ons aanklaagt vanwege de misdaden die we gedaan hebben. We zullen allemaal slaven van u worden."

"Nee", zegt Jozef, "Alleen de man bij wie de beker gevonden is, die zal mijn slaaf zijn."

Juda zegt: "We kunnen Benjamin niet achterlaten, vader zal sterven van verdriet. Hij wilde Benjamin niet met ons mee laten gaan, maar ik heb gezegd borg voor hem te staan.

Benjamin is nog de enige zoon van de vrouw waar hij veel van hield. En hij houdt zielsveel van Benjamin, als ik zonder hem thuis kom sterft vader van verdriet. Ach, laat mij toch slaaf zijn in plaats van Benjamin! Ik heb vader beloofd dat ik voor hem zou zorgen."

Als Juda klaar is met zijn pleidooi kan Jozef zich niet langer inhouden. Wat heerlijk om te zien dat zijn broers veranderd zijn!

Hij stuurt alle dienaren de ruimte uit en dan roept hij het uit: "Ik ben Jozef! Leef mijn vader nog?"

De broers, ze kunnen geen woord uitbrengen! Ze zijn verbijsterd!

Maar Jozef zegt: "Kom toch dichterbij! Ik ben Jozef die jullie naar Egypte verkocht hebben.

Maar jullie hoeven niet bang te zijn. Want God heeft mij voor jullie uit gestuurd om jullie leven te redden van de hongersnood."

Gebed: Heer, Jozef ging van de put naar het paleis. U maakte het goed in het leven van Jozef. Maar toch was daar altijd nog de pijn van wat de broers hem aangedaan hadden.

U gaf Jozef de wijsheid die hij nodig had om hen te testen. Heer, mensen kunnen veranderen ten goede, dank u wel daarvoor. Dank U dat U Jozef op een plek bracht waar hij zijn broers en zijn volk kon behoeden voor het sterven door de hongersnood.

Vragen:

1. Jozef bedenkt een plan om zijn broers te testen. Hij geeft opdracht om zijn zilveren beker in de zak van Benjamin te verstoppen. Vervolgens beschuldigt hij ze van diefstal.

- a. Wat vind je van zijn plan?
- b. Hoe kan hij zien dat ze veranderd zijn?
- c. Waardoor zullen de broers veranderd zijn?

2. Waarom is het voor Jozef zo belangrijk om te weten dat zijn broers veranderd zijn?

b. Zou hij een plan B hebben gehad voor het geval ze Benjamin aan zijn lot overgelaten hebben?

3. Als Jozef zich bekend heeft gemaakt aan zijn broers benoemt hij wat ze verkeerd hebben gedaan: "Jullie hebben mij verkocht."

- a. (Waarom) is het belangrijk om te benoemen wat mensen je aangedaan hebben?

4. God had Jozef vanuit de diepte (de put) verhoogd (de troon). Maar de pijn dat hij verkocht was door zijn broers was er nog altijd. Wat voor advies zou jij geven aan iemand die nog pijn uit het verleden met zich meedraagt?